

Wakey, Wakey

Columns - 16 november 2018 - Auteur: Carsten Brzeski

De 'Parrot Sketch' is een van mijn favoriete scènes van Monty Pythons 'And Now for Something Completely Different'. John Cleese probeert in de dierenwinkel zijn overduidelijk dode papegaai tot leven te wekken. 'Wakey, wakey', wakker worden! Ook Duitsland moet wakker worden. Het is nog niet wijlen, maar het is wel tijd voor een luid 'wakey, wakey'.

Het is geen makkelijke tijd voor Duitsland. Na ruim tien jaar een vrijwel onaantastbaar paradijs van economisch geluk en stabiliteit te zijn geweest, vallen in korte tijd harde klappen. Het gezichtsverlies bij het WK voetbal in Rusland was slechts het begin. Steeds weer nieuwe onthullingen in dieselgate, een versplinterd politiek landschap, het aangekondigde einde van het tijdperk-Merkel en sinds woensdag ook economisch onderpresteren kwamen daar sinds de zomer bij. In het derde kwartaal van dit jaar kromp de Duitse economie voor het eerst sinds 2015. Alleen Litouwen deed het in de eurozone nog slechter.

Uiteraard was niet alles slecht in de Duitse economie. De nieuwe emissieregels waren een grote boosdoener. Ze verrasten de automakers volledig en leidden tot grote vertragingen bij de verkoop en de leveringen. Niet echt een blijk van kwaliteit voor de geplaagde trots van het land. Los van die - hopelijk - eenmalige factor nemen de risico's voor de Duitse economie toe. Denk aan de permanente handelsspanningen, de problemen in de opkomende landen en de politieke impasses in eigen land. Na tien jaar van uitbundige groei neemt de angst voor het einde van het wirtschaftswunder toe.

Net zoals bij politieke veranderingen zal de economische tegenvaller bij het brede publiek een combinatie van onmacht en zelfmedelijden veroorzaken. Daar is hij weer, de oude valkuil van veel Duitsers, het 'himmelhoch jauchzend, zum Tode betrübt'.

Daarbij is er geen reden om bij de pakken neer te zitten. Ja, de Duitse politiek verandert. De volkspartijen verliezen stemmen en het politieke landschap wordt bonter. Maar nog altijd krijgen alle partijen van het bredere centrum zo'n driekwart van alle stemmen achter zich. Meer kleur en nieuwe personages kunnen zelfs verfrissend zijn. Ook economische tegenvallers zijn geen reden voor een depressie.

Duitsland heeft nog altijd de unieke kans om in economisch goede tijden nieuwe hervormingen en investeringen door te voeren. Waarom wachten op een echte recessie? De magische woorden, die nog altijd te weinig weerklank vinden in Duitsland, zijn investeren in digitale en conventionele infrastructuur, in beter onderwijs en in innovatie.

Als Duitsland niet wil eindigen zoals de papegaai van John Cleese, is het echt tijd om wakker te worden. Het 'wakey, wakey' roepen wordt harder. Moet harder.

Deze column is, met toestemming, overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/29193/wakey-wakey>